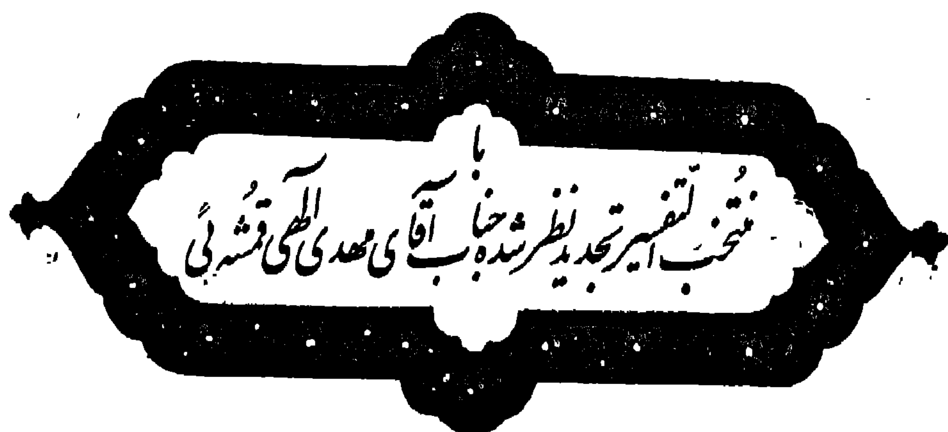

منتخب التفاسیر تجدید نظر شده با جناب آقای مهدی الهی قمشه‌ای

دین خدا را فسون و بازیچه گرفته و متاع زندگانی دنیا آنها را مغرور و غافل کرد امروز ما هم آنها را به جهت در نظر نیاوریم چنانکه آنان چنین
روزشان را به خاطر نیاوردند و آیات ما را انکار کردند (۵۱) و ما بر آنان کتابی فرستادیم که در آن هر چیز را بر اساس علم و دانش
تفصیل دادیم برای هدایت آن گروه که ایمان می‌آورند (۵۲) کافران که به آیات خدا و قیامت ایمان نمی‌آورند آیا در انتظار چیستند؟
مگر آنکه تأویل آیات و مآل اعمال آنها (هنگام مرگ یا ظهور قیامت) به آنها برسد؟ آن روز که تأویل آیات و عاقبت کار را
مشاهده کنند کسانیکه پیش از آن روز را فراموش کرده بودند (با حال تأسف) خواهند گفت: افسوس که رسولان خدا (با روشن‌ترین برهان) حق را
برای ما بیان کردند کاش (مخالفت نمیکردیم) امروز کسی شفاعت ما را خواهد کرد یا بار دیگر به دنیا بازگشتیم که غیر از این اعمال زشت با اعمال
صالحه بپردازیم. در آن هنگام آن کافران خود را در زیان سخت بینند و آنچه می‌بافتند (به دروغ) همه نابود شد (۵۳) پروردگار شما
آن خدائیست که آسمانها و زمین را در شش روز خلق کرد آنگاه به خلقت عرش پرداخت روز را به پرده شب درپوشید که با شتاب
در پی آن پوید و خورشید و ماه و ستارگان را به امرش مسخر گردانید (ای بندگان) آگاه باشید که ملک آفرینش خاص خداست و حکم نافذ
فرمان اوست که منزه و بلندمرتبه آفریننده عالمیانست (۵۴) خدای خود را به تضرع و زاری و به صدای آهسته (که با خلوص
نزدیکست) بخوانید (و بر خلق ستم مکنید) که خدا هرگز ستمکار را دوست نمیدارد (۵۵) هرگز در زمین پس از آنکه کار آن
به امر حق نظم و صلاح یافت به فساد و تبهکاری برنخیزید و خدا را هم از راه ترس هم از روی امید بخوانید که البته رحمت او
به نیکوکاران نزدیکست (۵۶) او خدائیست که بادها را به بشارت باران رحمت خویش در پیش فرستد تا چون بادها ابرهای
سنگین را بردارند ما آنها را به شهر و دیاری که (از بی آبی) مرده است برانیم و بدان سبب باران فرو فرستیم تا هرگونه ثمر و حاصل از
آن برآوریم. همینگونه (که گیاه را از زمین مرده بیرون آوریم) مردگان را هم از خاک برانگیزیم

باشد که پندگر گردید ۵۷ زمین پاک نیکوگیاهش باذن خدا نیکو برآید و زمین خشن ناپاک بیرون نیاورد جز گیاه اندک
و کم ثمر. اینگونه ما آیات قدرت را مکرر داریم (و بهر بیان توضیح میدهیم) برای قومی که شکر خدای بجا آرند
۵۸ نوح را که برای بیان توحید به قومش فرستادیم گفت: ای قوم خدا را پرستید که جز او شما را خدائی نیست
من بر شما سخت از عذاب بزرگ قیامت میترسم ۵۹ گروهی از قومش گفتند: ما ترا سخت در گمراهی می بینیم
۶۰ (در پاسخ آنان) گفت ای قوم من اصلاً در گمراهی نیستم شما بخطا میروید لکن من رسول رب العالمینم
۶۱ پیغام خدا را بشما میرسانم و بشما اندرز و نصیحت میکنم و از خدا و وحی الهی بامُوری آگاهم (مانند
قیامت و حساب و کیفر اعمال) که شما آگاه نیستید ۶۲ آیا تعجب کرده و در نظر شما شگفت -
انگیز است که مردی از جانب خدا بیادآوری شما فرستاده شده تا شما را از عذاب قیامت)
بترساند تا پرهیزکار شوید باشد که مورد لطف خدا گردید؟ ۶۳ (چون آن رسول آمد یعنی نوح)
او را تکذیب کردند ما هم او و پیروانش را در کشتی نجات دادیم و آنانکه آیات الهی را تکذیب
کردند بدریای هلاک غرق گردانیدیم که مردمی بسیار نادان و کوردل بودند ۶۴ و بقوم عاد
برادرشان (یعنی مردی از آن قوم) هود را فرستادیم بدانها گفت: ای قوم خدا را پرستید
که جز او شما را خدائی نیست آیا اندرز مرا گوش نکرده پرهیزکار نمیشوید؟ ۶۵ گروهی از قومش که کافر
شدند گفتند: ما ترا سفیه و بیخرد می یابیم و گمان میکنیم که تو سخت از دروغگویان باشی ۶۶ پاسخ داد ای قوم مرا
سفاهتی نیست (گمان شما باطل است) لکن من رسول رب العالمینم ۶۷ پیغام خدا را بشما میرسانم و من برای شما

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَ
الَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ
بِي ضَلَالَةٌ وَلَٰكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ
رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ
ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا
قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾
قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا
لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّي
رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ

ناصح و خیرخواهی مشفق و امینم (۶۸) آیا تعجب کرده اید که مردی از جانب خدا بیاد آوری شما فرستاده شد تا شما را
(از هول و عذاب قیامت) بترساند؟ و ای مردم متذکر باشید (و فراموش مکنید) که خدا شما را پس از هلاک
قوم نوح جانشین آن گروه کرد و بر خلقت و نعمت شما بیفزود. پس ای قوم انواع نعمتهای خدا را بیاد آرید تا شاید
که رستگار شوید (۶۹) قوم گفتند: آیا تو از آن بسوی ما آمده ئی که خدا را بیکتائی پرستیم و از بتهائی که پدران ما میپرستیدند
اعراض کنیم؟ انکار نخواهیم کرد و تو اگر راست میگوئی بر عذابی که بما بر بت پرستی وعده میدهی زود بانجام رسان
(۷۰) هود پاسخ داد: در اینصورت پلیدی (و خباثت شرک) و غضب خدا بر شما حتم گردیده. آیا با من که
شما را بخدای یکتا میخوانم مجادله میکنید؟ و با الفاظ بیمعنی و اسماء بی مسمائی که شما و پدرانتان بر آن بتان نهاده اید
با حق بخصومت برمیخیزید؟ و حال آنکه خدا در آن بتان هیچ حقیقت و برهانی ننهاده پس بایستی در انتظار عذاب خدا
باشید که من نیز با شما انتظار عذاب دارم (۷۱) (موقع عذاب که رسید) هود و پیروانش را برحمت خود
رهانیدیم و آنانکه آیات ما را تکذیب کردند و ایمان نیاوردند همه را هلاک گردانیدیم (۷۲) و بر قوم ثمود،
صالح برادرشان را فرستادیم. گفت: خدا را پرستید که جز او شما را خدائی نیست اکنون معجزی آشکار و واضح
از طرف خدا آمد و این ناقهٔ خدا شما را آیت و معجزیست اورا واگذارید تا در زمین خدا چرا کند و قصد
سوئی درباره او مکنید که بعذابی دردناک گرفتار خواهید شد (۷۳) متذکر باشید و فراموش مکنید که
شما را پس از هلاک قوم عاد. خدا جانشین اقوام سلف نمود و در زمین منزل داد تا از اراضی سهله (خاک نرم)
قصرهای عالی و از کوه بتراشیدن سنگ منزلهای محکم بنا کنید. پس نعمتهای خدا را یاد کنید و در زمین بفساد و تبهکاری برنخیزید (۷۴)

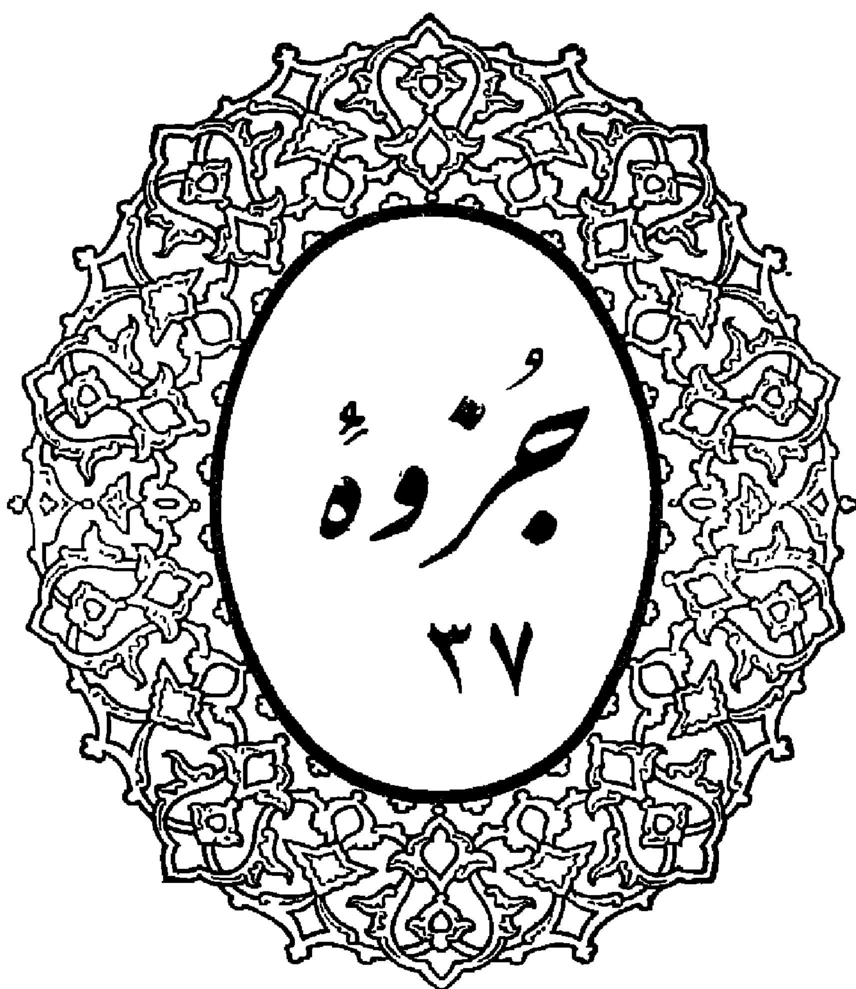
نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْكُمْ
لِيُنْذِرَكُمْ ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَ
زَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا ۖ فَأْتِنَا
بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۚ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٧١﴾
فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۗ قَالَ يَا
قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ
هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ
مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا
وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾

سورهٔ اعراف

رؤسا و گردنکشان قوم صالح با ضعفا و فقیرانی که با و ایمان میآوردند به تمسخر گفتند آیا شما علم دارید که صالح را خدا
برسالت فرستاده. مؤمنان جوابدادند بلی ما براین عالم و مطمئنیم. ما بی هیچ شک به آئینی که از طرف خدا براو
فرستاده شده ایمان داریم (۷۵) متکبران بی ایمان گفتند ما هم بی هیچ شک بآنچه شما ایمان دارید کافریم (۷۶)
آنگاه ناقهٔ صالح را پی کردند و از امر خدا سرباز زدند و با پیغمبرشان صالح از روی تحکم و تمسخر گفتند: ایصالح اگر تو از رسولان
خدائی اکنون عذابیکه بر (پی کردن ناقه) نافرمانی خدا ما را وعده کردی بیار (۷۷) پس زلزله بر آنها آغاز گردید تا آنکه همه
درخانه‌های خود از پای درآمدند (برخی مفسرین گفتند علامات عذاب بر آنها آمد و پس از سه روز هلاک شدند)
(۷۸) چون علائم عذاب رسید صالح از آنان روی گردانید و از ایمان آنها ناامید شد و گفت: ایقوم من ابلاغ
رسالت از خدای خود نمودم و شما را نصیحت کردم لکن شما از جهل و غرور ناصحان را دوست نمیدارید (۷۹) و لوط
را فرستادیم که بقوم خود گفت آیا عمل زشتی که پیش از شما هیچکس بدان مبادرت نکرده بجا میآورید (۸۰) شما زنان را
ترک کرده و با مردان سخت شهوت میرانید آری که شما قومی فاسد و ناهنجارید (۸۱) انقوم پیغمبر خود لوط را
پاسخی ندادند جز آنکه گفتند او را از شهر بیرون کنید که او و پیروانش مردمی هستند که اینکار را پلید دانسته و از آن تنزه
جویند (۸۲) ما هم او و اهل بیتش همه را نجات دادیم مگر زن او که آنزن از بازماندگان (در عذاب) بود
(۸۳) و بر آن قوم بارانی از سنگ ریزه فرو باریدیم بنگر که مآل کار بدکاران را چیست؟ (۸۴) و باهل مدین
برادر آنها شعیب را فرستادیم گفت: ایقوم خدا را بپرستید که شما را جز او خدائی نیست. اکنون از طرف
پروردگار شما برهانی روشن آمد کم فروشی را ترک گوئید، و از سنجش کیل و وزن با مردم عدل و درستی پیشه کنید کم مفروشید

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ
مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ
مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنتُم بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾
فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
إِن كُنتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ
الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾ وَمَا كَانَ
جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ
يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ
أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ قَدْ
جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ

أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا
فَكَثَّرَكُمْ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِنْ كَانَ
طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا
حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ
لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا
أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾
وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا
لَخَاسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩١﴾ الَّذِينَ
كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ

اخگر
نشریه و چاپخانه
نشانی تلگرافی : تهران - اخگر
نشانی پستی : میدان ژاله خیابان بهزادی تلفن ۳۷۵۸۸